

<i>Министерство на финансите</i>	Наръчник за изпълнение на Оперативна програма „Административен капацитет” 2007-2013	<i>Приложение П V.15/11</i>
<i>Дирекция „Оперативна програма „Административен капацитет”</i>	Вътрешни правила за налагане на финансови корекции на бенефициенти по ОПАК	
Вариант на наръчника: 13	<i>Одобрена от: Ръководителя на Управляващия орган на Оперативна програма „Административен капацитет”</i>	Дата: 28.05.2013 г.
Вариант на документа: 4		

I. Общи положения

С налагането на финансовите корекции се цели гарантиране на законосъобразното изразходване на средства от Оперативна програма „Административен капацитет”, както и превенция във връзка с недопускането на нарушения напред. Основната цел за прилагането на финансовите корекции е да се възстанови ситуацията, при която всички разходи, признати от Управляващия орган (УО) за допустими, т.е. подлежащи на възстановяване от ЕСФ и съответното национално съфинансиране, са в съответствие с приложимото национално законодателство и/или правото на Европейския съюз. С налагането на финансови корекции се цели и подобряване на контрола и намаляване случаите на нередности.

Управляващият орган предвижда възможността за налагане на финансови корекции и възстановяване на изплатени суми/спиране на плащания в договора за БФП. В случай, че установи допуснати нарушения/пропуски в изпълнението на договора за БФП от бенефициента, УО проверява дали нарушението е или би причинило финансова загуба и преценява необходимостта от налагане на финансова корекция и установяване на нередност.

Ако са налице нарушения, които имат по-скоро формален характер и не водят до финансови загуби, може да не се наложи финансова корекция. Не се налагат финансови корекции и за нередности, които могат да бъдат закрити чрез прекратяване на процедура за определяне на изпълнител от страна на бенефициента, по която не е извършено плащане от страна на УО.

При определяне размера на финансовите корекции УО следва да отчете:

- характерът и сериозността на нередността;

- финансовите загуби на публични средства, до които е довело неспазването на националното и европейското законодателство.

При налагането на финансови корекции УО следва да съблюдава приложимото законодателство съгласно посочените по-долу нормативни актове:

- Закон за обществените поръчки и правилника за неговото прилагане;
- Наредба за възлагане на малки обществени поръчки;
- Постановление № 55 на Министерския съвет от 2007 г. за условията и реда за определяне на изпълнител от страна на бенефициенти на договорена безвъзмездна финансова помощ от Структурните фондове и Кохезионния фонд на ЕС, Съвместната оперативна програма за трансгранично сътрудничество “Черно море 2007 - 2013 г.” и от Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство;
- Методология за определяне на финансови корекции, които се прилагат спрямо разходите,

свързани с изпълнението на оперативните програми, съфинансирани от структурните инструменти на ЕС, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за рибарство, приета с ПМС № 134 от 2010 г.;

- Директива 2004/18/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 31 март 2004 г. относно координирането на процедурите за възлагане на обществени поръчки за строителство, услуги и доставки;
- Директива 2004/17/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 31 март 2004 г. относно координиране на процедурите за възлагане на обществени поръчки от възложители, извършващи дейност във водоснабдяването, енергетиката, транспорта и пощенските услуги;
- Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета от 11 юли 2006 г. за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд и Кохезионния фонд и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1260/1999;
- Регламент (ЕО) № 1828/2006 на Комисията от 8 декември 2006 г. относно реда и начина на изпълнение на Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета за определянето на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд и Кохезионния фонд и на Регламент 1080/2006 на Европейския парламент и на Съвета относно Европейския фонд за регионално развитие;
- Регламент (ЕО) № 1177 на Комисията от 30 ноември 2009 г. за изменение на директиви 2004/17/ЕО, 2004/18/ЕО и 2009/81/ЕО на Европейския парламент и на Съвета по отношение на прилаганите от тях прагове за процедурите за възлагане на обществени поръчки;
- Регламент (ЕО, Евратом) № 2988/95 на Съвета от 18 декември 1995 г. относно защитата на финансовите интереси на Европейските общности;
- Насоки на ЕК за определяне на финансовите корекции, които следва да се прилагат спрямо разходите, съфинансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд, при неспазване на правилата относно обществените поръчки (СОСОФ 07/0037/03);

II. Размер на финансовите корекции. Диференциран и пропорционален метод

Размерът на финансовите корекции трябва да отговаря на размера на финансовата загуба на публичните средства, в това число от фондовете на ЕС. Размерът на финансовите корекции се определя чрез прилагане на диференциален метод или на пропорционален метод.

В случаите, когато е възможно да бъде изчислен конкретният размер на финансовата загуба, причинена от нарушение, напр. се установи, че конкретен разход е недопустим за съфинансиране, Договарящият орган прилага диференциалния метод за определяне размера на финансовата корекция.

Когато изчисляването на конкретния размер на финансовата загуба, причинена от нарушение, е трудно или дори невъзможно, защото финансовите последици от даденото нарушение са косвени или неизмерими и това затруднява тяхното оценяване, размерът на финансовата корекция се установява по пропорционалния метод. Пропорционалният метод се прилага само за случаи на установени нарушения, при които не може да бъде приложен диференциалният метод.

При използването на пропорционалния метод размерът на финансовата корекция в лева се изчислява като произведение от процентния показател на финансовата корекция и стойността на

сключения договор, за който е установено нарушение, съгласно формулата:

$K = P_k \times C_d$, където:

K е размерът на финансовата корекция в лева;

P_k - процентният показател на финансовата корекция;

C_d - стойността на сключения договор, за който е установено нарушение.

В зависимост от характера и сериозността на нарушенията, УО обосновано може да прилага размери на финансовите корекции, различни от размерите, определени в приложенията.

Изчисляването и прилагането на финансовата корекция се извършва от експерти на сектор „Финансов контрол” в отдел “МФУ” след като те са получили предварителни указания от експертите на отдел „Контрол и нередности” за размера на финансовата корекция и метода, по който тя трябва да бъде изчислена. С размера на финансовата корекция се намалява стойността на допустимите разходи по сключения договор, за който е установено нарушение. Процентният показател на финансовата корекция изразява абстрактна осреднена степен на финансовата загуба, породена от даден тип нарушение.

Основните категории нередности, съставляващи нарушения на националното законодателство в областта на обществените поръчки и процедурите за определяне на изпълнител от страна на бенефициенти на договорена безвъзмездна финансова помощ по ОПАК, за които се налагат финансови корекции по реда на методологията, приета с ПМС № 134 от 2010 г., са свързани с неспазване на следните принципи:

1. публичност и прозрачност;
2. свободна и лоялна конкуренция;
3. равнопоставеност и недопускане на дискриминация.

За установени пропуски/нарушения, свързани с изпълнението на проектите за безвъзмездна финансова помощ по ОПАК, неуредени в приложимите нормативни актове от общностното законодателство относно процедурите за възлагане на обществени поръчки/определяне на изпълнител, се прилагат общите принципи за определянето на финансовите корекции съгласно Методологията за прилагане на финансови корекции по извършени разходи във връзка с изпълнението на проекти, финансирани по ОПАК (Приложение XIV към договорите за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по ОПАК). Пропуските се състоят в следното:

1. частично постигане на количествен индикатор;
2. неспазване на изискванията за информация и публичност на проекти, финансирани по ОПАК, описани в Приложение „Задължения на бенефициентите за осигуряване на информация и публичност” към съответните договори/заповеди за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ
3. констатирано наличие едновременно на преки и непреки дейности в предмета/заданието на сключен договор с физическо лице
4. недобросъвестно съхранение на документацията по проекта.
5. липса на достатъчно критерий и доказателства за подбора на физическите лица, изпълнители по проекта.

Тъй като типовете нарушения не са изчерпателно изброени и с тях не се ограничават случаите на нередности, за които се прилагат настоящите правила, ако е установен случай на нередност, който не е обхванат от типовете нарушения, за изчисляване стойността на финансовата корекция се приема процентният показател, предвиден за най-близките по вид категория и тип нарушение.

III. Брой и видове нарушения/нередности при възлагане на обществени поръчки/избор на изпълнители и методи за изчисляване на финансовите корекции

Договарящият орган може да установи два или повече случая на нередности, извършени от един бенефициент в рамките на:

- една процедура за възлагане на обществена поръчка по реда на ЗОП/НВМОП;
- реда, по който е възложена обществената поръчка, в случаите, когато е приложен чл. 2 и сл. от Наредбата за възлагане на малки обществени поръчки;
- една процедура за определяне на изпълнител от страна на бенефициента на договорена безвъзмездна финансова помощ по реда на ПМС № 55 от 2007 г.;
- реда, по който е определен изпълнителят от страна на бенефициента на договорена безвъзмездна финансова помощ по ОПАК, в случаите, когато е приложен чл. 12 от ПМС № 55 от 2007 г.;
- сключения договор, както и измененията на договора за възлагане на обществена поръчка;
- сключения договор, както и измененията на договора с определения изпълнител от страна на бенефициента на договорена безвъзмездна финансова помощ по ОПАК, по ПМС № 55 от 2007 г.

В зависимост от прилагането на метода за изчисляване на финансова корекция се постъпва по следния начин:

1) когато за всяка от установените по-горе нередности размерът на финансовата корекция се определя чрез прилагане на пропорционалния метод и предвидените процентни показатели са различни, УО налага финансовата корекция с най-големия процентен показател;

2) в случай, че за всяка от установените нередности размерът на финансовата корекция се определя чрез прилагане на диференцирания метод, Договарящият орган налага една финансова корекция, чийто размер се определя като обща сума от размерите на финансовите загуби, установени за всяка от констатираните нередности.

3) в случаи на установени два или повече случая на нередности, за част от които се прилага диференцираният метод за определяне на финансовата корекция, а за останалите се прилага пропорционалният метод за определяне на финансовата корекция, УО налага едновременно съответните финансови корекции, определени по реда на т. 1) и 2).

IV. Ред за налагане на финансови корекции за нарушения при избора на изпълнители по ЗОП/НВМОП и ПМС № 55 от 2007 г.

В случай на установени слабости при избор на изпълнители от страна на бенефициента, експертът (експертите) от отдел „Контрол и нередности“ след попълване на съответния лист за проверка, в който са отразени направените констатации, изготвя становище относно установените пропуски и нарушения и необходимостта да се изискат допълнителни коментари/документи от бенефициента-възложител. Становището се съгласува от началника на отдел “КН” и се одобрява (респ. връща за корекции) от Ръководителя на УО. След одобрението експертът от отдел “КН” изготвя писмо до бенефициента, което се одобрява и изпраща от Ръководителя на УО. На бенефициента се предоставя срок от 10 работни дни (инструктивен) да

представи на УО своите коментари, бележки, възражения, аргументи и документация. След получаването на последните Ръководителят на УО ги резолира на отдел "КН" и отговорният експерт изготвя мотивиран доклад относно: нарушените разпоредби на приложимите нормативни актове ЗОП/НВМОП/ПМС № 55 от 2007 г., може ли да се приемат аргументите на бенефициента, следва ли да се наложи финансова корекция и какъв е размерът ѝ (след съгласуване с експерт "МФУ"). Докладът се изготвя в срок от 5 работни дни от получаването на становището на бенефициента, съгласува се с началника на отдел "КН" и се одобрява от Ръководителя на УО. Въз основа на доклада, в случай че УО отхвърли становището на бенефициента и реши да наложи финансова корекция, експертът от отдел „КН“ подготвя писмо до бенефициента за решението на Ръководителя на УО да наложи финансова корекция.

При всяка наложена финансова корекция поради пропуски в провеждането на процедури за възлагане на обществени поръчки размерът на безвъзмездната финансова помощ по дадения проект се коригира в счетоводната система на УО на ОПАК с размера на наложената корекция, а също така и с преизчисления размер на финансовата корекция съобразно окончателната стойност на реално отчетените от Бенефициента и верифицирани от УО допустими разходи, изчислени при верификацията на окончателното искане за плащане по проекта. Измененията се извършват до размера на максималната обща сума на проекта съгласно сключения договор за безвъзмездна финансова помощ. За всяко изменение в размера на безвъзмездната финансова помощ се издава Решение на Ръководителя на Управляващия орган и се уведомява бенефициента. Проектът на Решение се изготвя от експерта изготвил доклада/писмото до бенефициента за налагане на финансовата корекция, едновременно с изготвянето на същите. Копие от решението се предоставя на счетоводителя за осчетоводяване и на експерт от отдел „Програмиране, търгуване и договаряне“ за отразяване на данните в ИСУН.

Когато се налагат финансови корекции върху сертифицирани разходи в процеса на верификация на последващо или окончателното искане за плащане по проекта, съответният финансов експерт или експерт от отдел "КН", изготвил акта/писмото за налагане на корекцията, предоставя копие на регистрирания в деловодната система акт/писмо на служителя по нередностите, с оглед установяване и регистриране на нередност. Решението на РУО за налагане на финансовата корекция може да бъде интегрирано в решението за установяване на нередност. В този случай писмото до бенефициента се изготвя съвместно от експертите от МФУ и служителя по нередностите.

В допълнение, когато приключи верификацията на междинно или окончателно ИП, финансовият експерт по проекти, по които е установена нередност, уведомява служителя по нередностите за резултатите, като прилага изпратените писма до бенефициента за окончателния размер на верифицираните и неверифицирани разходи по съответното ИП, а служителят по нередностите отразява съответните данни по нередността.

В случаите по т. 5 от Група II "Б", с. 18 от Инструкцията от 1 юни 2011 г. на Сертифициращия орган във връзка с възникнали казуси относно отчитане на нередности, наложени финансови корекции и верифицирани разходи по оперативните програми, съфинансирани от СКФ на ЕС, когато са наложени финансови корекции без установена нередност и е изпратена покана за доброволно възстановяване до бенефициента, същата се изпраща **задължително с обратна разписка**, а копие на поканата с отбелязан изходящ деловоден номер се предоставя на служителя по нередностите от съответния финансов експерт. Служителят по нередностите съхранява обратните разписки на изпратените покани за възстановяване и следи за изтичането на 14-дневния срок за доброволно възстановяване, след което при липса на доброволно възстановяване предприема действия за установяване на нередност.

Приложение 1 съдържа препоръчителните размери на финансови корекции, изчислявани

по пропорционалния метод. УО, след подробен анализ и проверка, отчитайки характерът и сериозността на нарушението, може да прецени да наложи и по-висок от заложените в таблиците размер на финансова корекция, но придружен от подробна обосновка. Следва да се има предвид, че типовете нарушения не са изчерпателно изброени и с тях не се ограничават случаите на нередности, за които се прилагат настоящите Вътрешни правила. В случаите на нередност, които не е са обхванати от типовете нарушения, описани в таблиците, за изчисляване стойността на финансовата корекция се приема процентният показател, предвиден за най-близките по вид категория и тип нарушение.

Гореописаният ред се прилага съответно и при получаването от АДФИ или друг контролен орган (извън приложимата процедура по изпълнение на одитни препоръки) на доклад с резултатите от извършена проверка, които обосновават налагането на финансова корекция. В случай, че одитните доклади за резултатите от извършените одитни ангажменти съдържат констатации, изводи и препоръки при установени грешки, слабости, нередности или нарушения при извършването на дейностите по определянето на финансовите корекции във връзка с отделни или системни нарушения на разпоредбите на националното законодателство и/или общностното право, включително и за конкретни размери на предлаганите финансови корекции, Управляващият орган носи отговорност за изпълнението на препоръките.

УО уведомява СО за наложените финансови корекции в срок от 5 работни дни от вземането на решение за налагането им. В случай че финансовите корекции се налагат в процеса на верификация, писмото се изготвя от финансов експерт от сектор „ФУ” до 4 работни дни след извършване на крайната проверка от началника на отдел „МФУ” и ръководителя на УО на ОПАК. Писмото се съгласува от началник на отдел „Контрол и нередности” и се подписва от ръководителя на УО.

V. Финансови корекции според момента на изплащане на средствата

В зависимост от момента, в който е установена необходимостта от налагане на финансова Корекция, са възможни следните хипотези:

1) Налагане на финансови корекции в случаите на установени нарушения преди изплащане на безвъзмездната финансова помощ

В срок до 5 работни дни от получаването на становището от страна на бенефициента УО:

а) приема аргументите с писмено мотивирано становище, като за целта не предприема действия по налагане на финансова корекция или коригира нейния размер, за което писмено информира бенефициента.

б) отхвърля аргументите с писмено мотивирано становище, като за целта пристъпва към налагане на финансова корекция.

2) Налагане на финансови корекции в случаите на установени нередности след изплащане на безвъзмездната финансова помощ

В срок до 5 работни дни от получаването на становището от страна на бенефициента УО:

а) приема искането с писмено мотивирано становище, като за целта не налага финансова корекция или коригира нейния размер, за което писмено информира бенефициента;

б) отхвърля искането с писмено мотивирано становище, като за целта пристъпва към налагане на финансова корекция.

За да бъдат възстановени неправомерно изплатените суми, УО следва да предприеме някои от следните мерки:

- прихваща дължимите суми от последващи плащания по договора за безвъзмездна финансова помощ (в случай, че са налице такива), като изпраща писмо до бенефициента за верифицираните и неверифицираните разходи и основанията за това. Прихващането се извършва в сроковете за верификация на исканията за плащане и съгласно сроковете по ПМС № 55 от 2007 г.;
- упражнява правата по учредени/издадени от бенефициента обезпечения по договора за безвъзмездна финансова помощ, в случаите, в които е приложимо;
- изпраща покана до бенефициента да плати доброволно задължението си в двуседмичен срок от нейното получаване. Поканата до бенефициентите за доброволно изпълнение се изготвя от експерта от отдел „КН” и от експерт “МФУ” (когато е приложимо) и задължително съдържа информация за нередността, размера на дължимите суми, срока за възстановяването им, данни за банковата сметка, по която да бъдат възстановени, както и реда за уведомяване на УО от бенефициентите за доброволно възстановените суми. В поканата се посочват и възможните санкции и последващи процедури, в случай че изискването за възстановяване на дължимите суми не бъде изпълнено в указания срок.

В случаите на наложена плоска финансова корекция УО поддържа регистър за целите на проследяване на коректното изчисляване и налагане на финансовата корекция, в съответствие с изискванията на т. 7 на ДНФ № 07/22.12.2010 г. (Приложение 2).